НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.No 49-354-04-231
Дата 18 / 10 2023

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
Г-Н РОСЕН ЖЕЛЯЗКОВ

17:59

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА И ИНОВАЦИИ
Г-Н ХАМИД ХАМИД

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 80, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, правя предложение за изменение на приетия на първо гласуване на 20 септември 2023 г. **Законопроект за изменение и допълнение на Закона за насърчаване на инвестициите, № 49-354-01-68, внесен от Мустафа Карадайъ и група народни представители на 22 юни 2023 г.**, както следва:

1. Създава се нов § 1:

"§ 1. Наименованието на закона се изменя така:"Закон за насърчаване и скрининг на инвестициите".

2. В § 1 се правят следните изменения и допълнения:

а) в т. 9 след думите "обществения ред" се добавя "и звеното за контакт";

б) точка 10 се изменя така:

„10. осигурява входяща и изходяща кореспонденция с инвеститора във връзка с функционирането на Междуведомствения съвет за скрининг на преките чуждестранни инвестиции свързани със сигурността или обществения ред (наричан по-нататък „Междуведомствен съвет за скрининг“), по реда и при условията, предвидени в ППЗНИ “.

3. Параграф 3 се изменя така:

"§ 3. Създава се чл. 27а:

„Чл. 27а. (1) Пряка чуждестранна инвестиция от чуждестранен инвеститор се извършва след издаване на разрешение от Междуведомствения съвет за скрининг, ако отговаря поне на две от следните условия:

1. има за предмет областите на дейност, посочени в чл. 4, т.1 от Регламент (ЕС) 2019/452 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на рамка за скрининг на преки чуждестранни инвестиции в Съюза; и

2. чрез осъществяването на инвестицията се придобива собствеността на най-малко десет на сто от капитала на предприятие, което оперира в страната или стойността на инвестицията надвишава прага от 2 000 000 евро или техния еквивалент в български лева, в рамките на две години от започване на работата по инвестиционния проект по смисъла на пар. 1 т. 1 от допълнителните разпоредби;

3. в капитала или управлението на дружеството-инвеститор има публично участие от държава извън Енропейския съюз;

4. дружеството, което придобива инвеститора не е микропредприятие,новообразувано (start-up) дружество с по-малко от десет служители или с годишен оборот през предходната година по-малък от 2 000 000 EUR.

5. дружество, което придобива инвеститора извършва високотехнологични дейности, независимо от годишния му оборот, брой служители или праг на инвестицията.

(2) По изключение преките чуждестранни инвестиции, които са нови инвестиции или не надвишават прага от 2 000 000 EUR, могат да бъдат обект на разглеждане и разрешение от Междуведомствения съвет за скрининг на преките чуждестранни инвестиции в Република България, по предложение на член на Съвета с компетентност в съответния сектор, в който ще се реализира инвестицията, съгласувано с представителите на ДАНС и ДАР.

(3) На скрининг по реда на този закон подлежат всички преки чуждестранни инвестиции в обекти и дейности от лица, който извършват дейности по чл. 2, ал. 1, т. 8 от Закона за административното регулиране на икономическите дейности, свързани с нефт и продукти от нефтен произход.

(4) Извършването на скрининг на пряка чуждестранна инвестиция по реда и при условията на този закон, не освобождава чуждестранния инвеститор от задълженията му, установени в други закони.

(5) Този закон не засяга международните договори, споразумения и конвенции, по които България е страна.

4. Параграф 4 се изменя така:

"**§ 4.** Създава се чл. 27б:

„Чл. 27б. (1) Чуждестранен инвеститор, които има намерение да направи пряка чуждестранна инвестиция по чл. 27а, ал. 1, е длъжен предварително да подадат заявление за издаване на разрешение.

(2) Заявлението за издаване на разрешение се подава от инвеститора чрез Българската агенция за инвестиции до Междуведомствения съвет за скрининг, по реда на този закон.

(3) За ПЧИ, които попадат в обхвата на чл. 27а, ал. 1 и следва да бъдат извършвени по реда на Закона за енергетиката, Закон за концесиите, Закон за оръжията, боеприпасите, взривните вещества и пиротехническите изделия, Закон за безопасното използване на ядрената енергия, Закона за платежните услуги и платежните системи, Закона за кредитните институции, Закона за възстановяване и преструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници, Закон за електронни услуги, Закон за пощенските услуги, се попълва Уведомление, което съдържа реквизитите на Заявлението по реда на ал. 1.

(4)Уведомлението се подава от инвеститора едновременно с подаването на документите, изисквани по реда на посочените в ал. 3 закони. Органът по ал. 3, който е получил Уведомлението незабавно го изпраща до Междуведомствения съвет по скрининг, който може да започне процедура по скрининг по реда на този закон.

(5) Не се подава заявление за инвестиция, която е започнала да се изпълнява преди влизането в сила на разпоредбите на ЗНИ, които въвеждат механизъм за скрининг по смисъла на Регламент (ЕС) 2019/452. Такава инвестиция може да подлежи на скрининг само при условията и по реда на чл. 27д, ал. 2“

5. В § 5 се правят следните изменения:

а) Създава се нова ал. 2:

"(2) Информация за необходимите документи и условията за подаване на Заявление е налична на официалния сайт на Българската агенция за инвестиции.";

б) Досегашната ал. 2 става ал. 3;

в) Досегашната ал. 3 става ал. 4 и се изменя така:

"(4) В срок от 3 дни след постъпването му, Българската агенция за инвестиции сверява съответствието на заявлението и подадените документи с изискванията на закона и Регламент (ЕС) 2019/452 и го изпраща за разглеждане на Междуведомствения съвет за скрининг.";

г) Досегашната ал. 4 става ал. 5 и се изменя така:

"(5) В случай, че заявлението не отговаря на изискванията на закона и Регламент (ЕС) 2019/452, Българската агенция за инвестиции или Междуведомствения съвет за скрининг уведомява в срок от 7 дни заявителя за отстраняване на несъответствията.";

д) Досегашните ал. 5 и 6 стават съответно ал. 6 и 7.

6. Параграф 6 се изменя така:

"**§ 6**. Създава се нов чл. 27г:

„Чл. 27г. (1) Създава се Междуведомствен съвет за скрининг на преките чуждестранни инвестиции свързани със сигурността или обществения ред към Министерски съвет.

(2) Междуведомственият съвет за скрининг е постоянно действащ орган, който разглежда постъпилите заявления за извършване на преки чуждестранни инвестиции и издава разрешение или отказва издаването на разрешение за пряка чуждестранна инвестиция. Съветът се състои от следните членове:

1. Председател: Заместник-министър председател на Министерски съвет

2. Заместник-председател министърът на иновациите и растежа или упълномощен от него заместник-министър на иновациите и растежа;

3. Членове:

-Заместник-министър председател;

- представител на министерство на отбраната;
- представител на министерство на вътрешните работи;
- представител на министерство на финансите;
- представител на министерство на здравеопазването;
- представител на министерство на външните работи;
- представител на министерството на икономиката и индустрията ;
- представител на министерството на транспорта и съобщенията;
- представител на министерство на енергетиката;
- представител на Държавна агенция „Национална сигурност“;
- представител на Държавна агенция „Разузнаване“;
- представител на Комисията за защита на конкуренцията;
- представител на Комисията за финансов надзор;
- представител на Комисията за регулиране на съобщенията;
- представител на Комисията за енергийно и водно регулиране.

(3) Определянето на представителите в Междуведомствения съвет за скрининг на преките чуждестранни инвестиции свързани със сигурността или обществения ред, се извършва със заповед на ръководителя на съответното ведомство, в съответствие с изискванията посочени в правилника за прилагане на закона за насърчаване на инвестициите.

(4) Междуведомственият съвет за скрининг организира Секретариат, чиито функции се определят в ППЗНИ.

(5) Междуведомственият съвет за скрининг, заседава валидно в присъствието на мнозинството от действащите членове, като решенията за издаване или отказ за издаване на разрешение се приемат с мнозинство от всички членове по ред, определен в ППЗНИ.

(6) Представителите на Комисията за защита на конкуренцията, на Комисията за регулиране на съобщенията, Комисия за енергийно и водно

регулиране и на Комисията за финансов надзор имат консултативни функции и не участват в гласуването на решенията на Междуведомствения съвет.

(7) На всякаки шест месеца Междуведомственият съвет за скрининг на преките чуждестранни инвестиции, свързани със сигурността или обществения ред изготвя доклад за дейността си до комисията по бюджет и финанси в Народното събрание.

(8) Годишният отчет по чл. 5, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕС) 2019/452 се изготвя от звеното за контакт и се изпраща до ЕК след съгласуване с Междуведомствения съвет.

(9) Министърът на иновациите и растежа издава правилник за организацията и дейността на Междуведомствения съвет за скрининг на преките чуждестранни инвестиции свързани със сигурността или обществения ред.“

7. Параграф 7 се изменя така:

"§ 7. Създава се чл. 27д:

„Чл. 27д. (1) Извършването на пряка чуждестранна инвестиция по чл. 27а, ал.1 от закона, започва след издаването на разрешение по реда на този закон от Междуведомственият съвет за скрининг.

(2) Междуведомственият съвет за скрининг, може служебно и по изключение да образува производство за проверка на пряка чуждестранна инвестиция, която би могла да бъде предмет на скрининг по реда на настоящия закон и по отношение на която не е подадено заявление за разрешениев случай че е получено становище от ЕК, сигнал съдържащ достатъчно информация от държава членка или държавен орган в кръга на своята компетентност установи, че чуждестранната инвестиция подлежи на скрининг.

(3) Държавният орган по ал. 2 уведомява Междуведомствения съвет за скрининг, който, ако приеме сигнала за основателен, започва процедура по разглеждане съгласно условията на този закон, в случай на инвестиция, започнала до две години от подаване на сигнала.

(4) В случай на получаване на становище от Европейската комисия, което изисква извършване на скрининг на вече осъществена инвестиция или сигнал от държава членка, Междуведомственият съвет за скрининг взема решение за започване на процедура по извършване на скрининг на инвестиция, започнала до две години преди получаването на становището.

(5) Сигналът по ал. 3 и ал. 4 е основателен в случаите, когато инвеститорът е започнал осъществяването на инвестицията, отговаряща на условията за извършване на скрининг по реда на чл. 27а, и не е подал заявление по чл. 27б, ал. 1.“

8. В § 8 се правят следните изменения и допълнения:

а) досегашният текст на чл. 27е става ал. 1 и в нея думите "и е звено" се заменят с "чрез техническото съдействие на звеното";

б) създава се ал. 2:

"(2) Звеното за контакт осъществява комуникацията с Европейската комисия и другите държави членки на Европейския съюз, като получава и обменя информацията от Българската агенция за инвестиции и Междуведомствения съвет.“

9. В § 9 се правят следните изменения и допълнения:

а) В ал. 1 се създава се изречение второ"Дефинирането на критериите се извършва по реда и при условията на Правилника за прилагане на закона.";

б) в ал. 2, т. 2 се изменя така:

"2. издава условно разрешение за извършване на пряката чуждестранна инвестиция, след изпълнение от страна на чуждестранния инвеститор на ограничителни (поведенчески или структурни мерки), предписани от Междуведомствения съвет за скрининг. Ограничителните мерки могат да бъдат :

(а) ограничаване правото за придобиване до двадесет на сто от капитала на дружество;

(б) ограничаване правото за придобиване до десет на сто от капитала на дружество при високотехнологични производства;

(в) предписания за защита на личните данни, за запазване на сигурността на информацията или други - по предложение на компетентен регулаторен орган;

(г) запазване на специални права в полза на държавата при вземането на решения от компетентността на Общото събрание и управлението при капиталови търговски дружества (т. нар. „златна акция“), в случаите на сделки, осъществявани по реда на Закона за приватизация и следприватизационен контрол.“

в) в ал. 3 думите "на преките чуждестранни инвестиции свързани със сигурността и обществения ред" се заличават, аслед думите "ал. 2" се добавя "и 4";

г) в ал. 4, 5 и 6 думите "на преките чуждестранни инвестиции свързани със сигурността и обществения ред" се заличават;

д) алинея 8 се изменя така:

"(8) Решенията на Междуведомственият съвет за скрининг относно заявлението за издаване на разрешение за пряка чуждестранна инвестиция, са индивидуални административни актове, съобщават се на чуждестранния инвеститор и могат да бъдат обжалвани по реда на Административно-процесуалния кодекс."

д) създава се ал. 9:

"(9) Решенията по чл. 27ж, ал. 2 се съобщават на инвеститора от Българска агенция за инвестиции по реда на ППЗНИ."

10. В § 10 ал. 2 се отменя.

11. Създава се нов § 11:

"§ 11. Създава се нов чл. 34б и чл. 34в, 34г и 34д:

Чл. 34б. Обработването, съхраняването и унищожаването на информацията се извършва по реда на приложимото законодателство, в зависимост от характера на данните. Събраните лични данни се обработват в съответствие с изискванията на Закона за защита на личните данни.

Чл. 34в. Председателят, заместник-председателят и членовете на Междуведомствения съвет, както и служителите в администрацията и в звеното за контакт, нямат право да разпространяват информацията, станала им известна в процеса на работа по прилагането на този закон. Председателят, заместник-председателят и членовете на Междуведомственият съвет следва да имат достъп до класифицирана информация по реда на Закона за защита на класифицираната информация.

Чл. 34г. Председателят, заместник-председателят и членовете на Междуведомственият съвет, както и служителите в администрацията и в звеното за контакт не носят отговорност за причинени вреди при упражняване на възложените им функции и правомощия по закона, освен ако са извършили умишлено престъпление от общ характер.

Чл. 34д. В случаите, когато е издадено Решение, съдържащо разрешение под условие или отказ, когато пряката чуждестранна инвестиция не е била обект на скрининг, извършените до този момент разходите са за сметка на инвеститора, който няма право на иск за обезщетение срещу държавата."

12. Досегашният § 11 става § 12 и се изменя така:

"**§ 12.** Създава се нов чл. 34е със следното съдържание:

„Чл. 34б. Междуведомственият съвет за скрининг може независимо от глобата или имуществената санкция, да наложи на чуждестранния инвеститор ограничителни (поведенчески и/или структурни) мерки по смисъла на чл. 27ж, ал. 2, необходими за гарантиране на сигурността или обществения ред, включително промяна в контрол, промяна и/или преустановяване на дейност, прекратяване на пряката чуждестранна инвестиция и други подходящи мерки. Същите се прилагат след провеждане на преговори между инвеститора и оправомощен представител на на Междуведомствения съвет."

13. Досегашният § 12 става § 13 и в него:

а) създава се нова т. 3:

"3.„Нова инвестиция“ е първоначална инвестиция в материални и нематериални активи, свързани със започването на дейността на ново предприятие, разширяване на капацитета на съществуващо предприятие, разнообразяване на производството на предприятие чрез продукти, които преди това не са били произведени, или съществена промяна в общия производствен процес на съществуващо предприятие.

б) досегашните т. 3 и 4 стават съответно т. 4 и 5;

в) създава се т. 6:

6. „Чуждестранен инвеститор от Руската федерация или Беларус”:

а. физическо лице, което е гражданин на Руската федерация или Беларус;

б. юридическо лице, чието седалище се намира в Руската федерация или Беларус, което е направило или възнамерява да направи пряка чуждестранна инвестиция в България

в. юридическо лице, чието седалище според устройствения акт е в държава членка на Европейския съюз, което е направило или възнамерява да направи пряка чуждестранна инвестиция в България, в което контролът се упражнява пряко или косвено от физическо лице, което е гражданин на Руската федерация или Беларус, юридическо лице, чието седалище е в Руската федерация или Беларус, или друго правно образувание, организирано съгласно законодателството на Руската федерация или Беларус.”

14. Досегашният § 13 става § 14 и се изменя така:

§ 14. В деветмесечен срок от влизането в сила на този закон правилникът за прилагане на закона се привежда в съответствие с него и с Регламент (ЕС) 2019/452 на Европейския парламент и на Съвета от 19 март 2019 година за създаване на рамка за скрининг на преки чуждестранни инвестиции в Съюза.

15. Досегашният § 14 става § 15 и се изменя така:

§ 15. В деветмесечен срок от влизането в сила на този закон Министерски съвет приема правилник за организацията и дейността на Междуведомствения съвет за скрининг.

Вносители:

Йордан Цонев

Станислав Анастасов

МОТИВИ:

Направените предложения по Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за насърчаване на инвестициите предвижда да се извършва скрининг на чуждестранна инвестиция, която отговаря на следните кумулативни критерии:

1. има за предмет областите на дейност, посочени в чл. 4, т.1 от Регламент (ЕС) 2019/452 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на рамка за скрининг на преки чуждестранни инвестиции в Съюза; и
2. чрез осъществяването на инвестицията се придобива собствеността на най-малко десет на сто от капитала на предприятие, което оперира в страната или стойността на инвестицията надвишава прага от 2 000 000 евро или техния еквивалент в български лева, в рамките на две години от започване на работата по инвестиционния проект по смисъла на пар. 1 т. 1 от допълнителните разпоредби;
3. не е нова инвестиция;
4. в капитала или управлението на дружеството-инвеститор има публично участие от държава извън Енропейския съюз;
5. дружеството, което придобива инвеститора не е микропредприятие,новообразувано (start-up) дружество с по-малко от десет служители или с годишен оборот през предходната година по-малък от 2 000 000 EUR.
6. дружество, което придобива инвеститора извършва високотехнологични дейности, независимо от годишния му оборот, брой служители или праг на инвестицията.

Конкретизирани са критериите за извършване на скрининг с цел предвидимост и яснота за чуждестранните инвеститори, които предвиждат инвестиции в страната. Прагът за завишен от 1 млн. евро на 2 млн. евро предвид практиката на други държави в региона (напр. Румъния). Предвидени са за скрининг са само т. нар. Brownfield инвестиции, предвиждащи придобиване на част от капитала от съществуващи търговски дружества, докато новите (Greenfield) инвестиции са изключени от обхвата на закона, предвид обстоятелство, че новите инвестиции не могат да застрашат съществуващи вериги за доставки.

Минималният праг за скрининг на инвестициите е уточнен, че може да бъде 2 милиона евро или десет на сто от капитала на дружеството, тъй като това дава съществено влияние инвеститора.

Допълненое че се прави скрининг на инвеститор, при всички случаи на публично участие в капитала на това дружество от трета държава.

По изключение преките чуждестранни инвестиции, които са нови инвестиции или не надвишават прага от 2 млн. евро, могат да бъдат обект на разглеждане и разрешение от Междуведомствения съвет за скрининг, по предложение на член на Съвета с компетентност в съответния сектор, в който ще се реализира инвестицията, съгласувано с представителите на ДАНС и ДАР.

Решенията които могат да се вземат от Междуведомствения съвет са детайлизирани по отношение на ограничителните мерки (mitigation measures) (поведенчески и структурни), които е предвидено да се прилагат при условното разрешение, издавано от Съвета. Целта на ограничителните мерки е да се избягат възможни нежелани последици, които може да предизвика дадена инвестиция. Проучена е практиката в другите държави, най-вече в Румъния, Чехия и Словакия. Ограничителите мерки са свързани с ограничаване на възможностите за придобиване на дялове от капитала и контрол до определени проценти. Също така е възможно да се поиска от инвеститора да разпише правила и процедури, които да съгласува с контролен орган, например с цел да се защитят данни или др.

С цел да се облекчат инвеститорите, които по силата на друг секторен закон следва да приложат процедура, която по същество представлява разрешителен или лицензионен режим, да не се налага да подават заявление и за скрининг, а чрез органа по секторния закон да подадат уведомление за скрининг и само при необходимост, по преценка на съответния орган или на член на Междуведомствения съвет по скрининг, да преминат през процедура по скрининг.

Удължени са сроковете за изготвяне на изменение и допълнение на ППЗНИ от 3 на 9 месеца, тъй като следва по-детайлно да бъдат описани процедурите, които да бъдат прилагани. Аналогично е удължен и срокът за изготвяне на правилник за организацията и дейността на Междуведомственият съвет за скрининг.

Разписани са също условията, реда и сроковете за предприемане на действия при получаване на становище от ЕК или на сигнал, съдържащ достатъчно информация от държава членка или държавен орган. С цел да се вземат под внимание тези случаи, е предвидено кога сигнал от държавен орган или държава членка може да се счита за основателен. Също така с цел

избягване на необосновано дълги срокове, в които вече започната инвестиция подлежи на контрол е предвидено ограничение във времето – две години от започване на инвестицията в рамките на които може да се извърши скрининг. Максимално ограничени са случаите, в които това е възможно с цел да се избегне правна несигурност.

Добавени са и текстове, които уреждат реда и начина за комуникацията с ЕК се осъществява чрез звеното за контакт (contact point), съгл. чл. 11 от Регламента. С Решение на Министерския съвет № 94 от 25.02.2022 г. на министъра на иновациите и растежа е възложено да организира дейността на контактната точка за осъществяване на Механизма за сътрудничество за прилагане на Регламент (ЕС) 2019/452. В предложеният проект са допълнени и изяснени функциите на звеното за контакт и са конкретизирани дейностите, които извършва Българска агенция за инвестиции (БАИ), които са предимно свързани с входяща и изходяща кореспонденция с инвеститора. Самият Междуведомствен съвет за скрининг не може да изпълнява функциите на звено за контакт предвид нивото на участниците. Предлага се Междуведомственият съвет за скрининг да бъде към Министерски съвет, предвид необходимостта от координиране на различни министерства, това следва да се извършва от орган с по-високо ниво. Приоритетите на Европейската стратегия за икономическа сигурност, приета на 20 юни 2023г. включват защита от общоустановени рисковете за икономическата сигурност, в това число се реферира към скрининга на чуждестранните инвестиции, като един елемент от тази сигурност и не може да се управлява на секторно ниво, а изисква управление от орган с по-високо ниво. Също така МС има функции, произтичащи от Закона за управление на системата за защита на националната сигурност, предвид които може ефективно да осигури функционирането на Междуведомствения съвет по скрининг. За тази цел Междуведомственият съвет за скрининг. следва да бъде подпомаган организационно от Секретариат, който да сформира.

Предлага се участие на представители на Комисията за защита на конкуренцията, на Комисията за регулиране на съобщенията, Комисия за енергийно и водно регулиране и на Комисията за финансов надзор, като те ще бъдат наблюдатели и ще имат консултативни функции без да участват в гласуването на решенията на Междуведомствения съвет.

Предвидено е представители на регулаторни органи да участват в Междуведомствения съвет само с консултативни функции, доколкото е възможно техни поднадзорни лица да са обект на скрининг.

Въвеждането на механизъм за скрининг с настоящия законопроект има две посоки на действие:

- По отношение подобряване на националната рамка за инвестиции – уреждане на контрола върху инвестиции, които биха могла да застрашат веригите за доставки и икономическата сигурност;
- По отношение на комуникацията с ЕК и другите ДЧ - ще допринесе за изпълнението на задължението за предоставяне на информация, при поискване от държава членка, както и при получено консултативно становище от ЕК.

По отношение на разходите за прилагане на механизма за скрининг са направени следните предварителни разчети за необходимите човешки ресурси:

- Трима нови служители, които да обезпечат дейността на сСекретариат към Междуведомственият съвет за скрининг в Министерския съвет;
- Трима нови служители в МИР, които да обезпечат дейността на звеното за контакт;
- Един или двама нови служители в БАИ, които да обезпечат входящо-изходяща комуникация в инвеститорите.

При изготвянето на проекта на Закон са взети под внимание добрите практики в другите държави членки, препоръки и насоки от Европейската комисия, стратегически документи.

Вносители:

Йордан Цонев

Станислав Анастасов